

Spojovací rozkaz.

Myslím, že se už zřídka používá starého názvu „spojovací plán“, který se svým protějškem „plán spojení“ byl po léta nechutným oříškem. Termín „spojovací rozkaz“ je vojensky výraznější a jasnější a je třeba jen dát mu v tomto novém znění jinou formu zpracování. Spojovací plán byl tvořen předem a obsahoval mnoho slov, která jej dělala složitým a málo přehledným. Často se stalo, že i při dobrém technickém provedení vzniklo nedorozumění. Proto spojovací rozkaz pro dělostřelectvo musí vzniknout ze situace a být velmi jednoduchý, t. j. načrtnut graficky a přizpůsoben v každé části tak, aby již při pohledu skýtal úplnou orientaci. To vyžaduje, aby se velitel spojovací jednotky zúčastnil se svým velitelem vždy průzkumu, sledoval podrobně jeho rozkazy a na jejich základě zpracoval spojovací rozkaz. Písemně se vydává spojovací rozkaz teprve u skupiny. U oddílu stačí k provádění spojení ústní nařízení, podle nichž se pak nakreslí spojovací rozkaz v korespondenčním protokole nebo na zvláštním papíře.

Pro příklad spojovacího rozkazu volím námět pro útočný boj, kdy je spojení nejožehavějším problémem, a to hlavně při provádění útoku.

Speciální mapa 4158.

X. divise ve svazu provede dnes útok ve volném terénu v pásmu ohraničeném na východě: Slavonín—△ 266—○ 265 (vše v to)—Křelov mimo, na západě: svahy nad Blata potok v to a má za úkol dosáhnout 1. sborového cíle Křelov—△ 284 a výšiny Moravské pole.

Vlastní pěchota je na čáře: nápis Polipka—○ 261 a sev. okraj Slavonína.

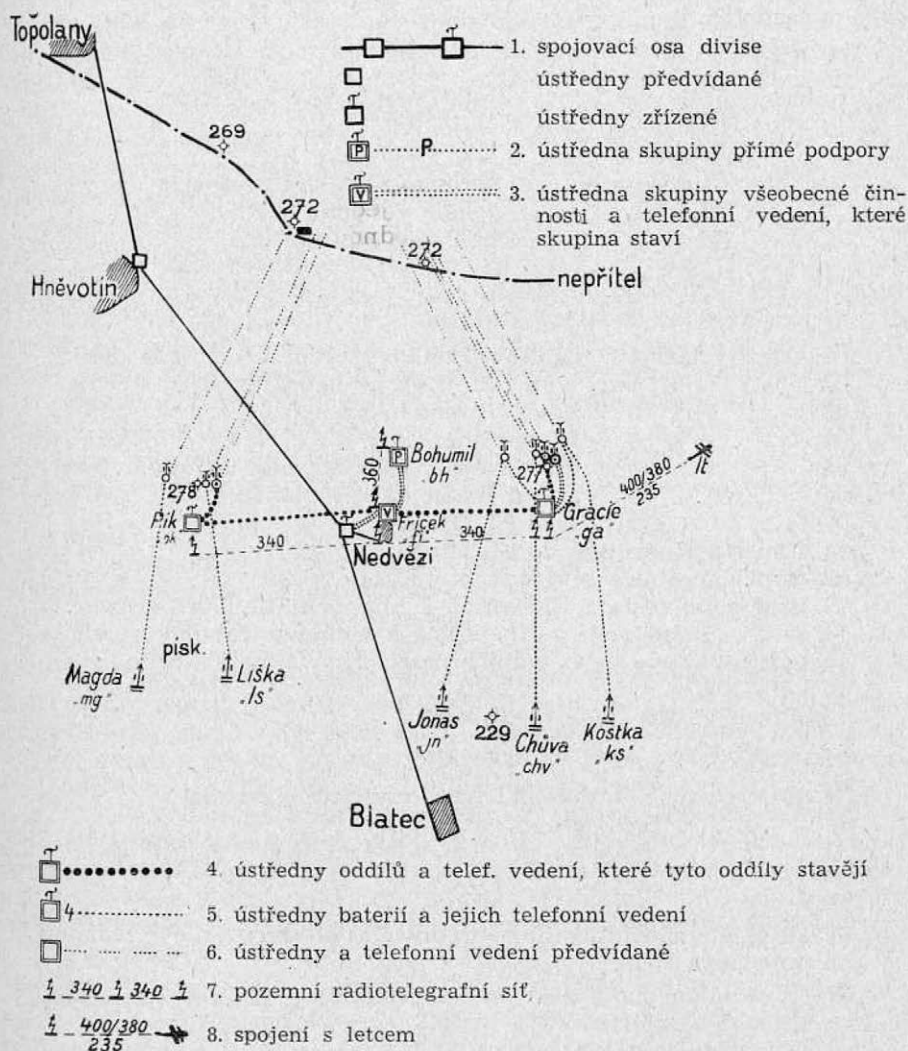
Nepřítel: Podle zpráv byly zjištěny hlavní odpory: výšina svz. od Hněvotína—○ 272—○ 272 kruh.

Zvláštní situace: Skupina všeobecné činnosti pod velením velitele děl. pl. 107 s odd. 107 a odd. 117 (dvě baterie). Palebná postavení a pozorovatelný jsou zakresleny v náčrtu spojovacího rozkazu. Ostatní pro paměť.

Spojovací rozkaz.

I. Síť telefonní, radiotelefonní a signální.

Legenda:

- Krycí jména se vztahují: u baterie na ústřednu nebo telefonní stanici v palebném postavení,
u skupiny a oddílů na přední ústřednu.
- Na pozorovatelnách jsou krycí jména tatáž a připojí se index jedna. Přemístí-li se pozorovatelná, dostane nová telefonní stanice index dvě atd.
- Volací značky platí jak pro telefonii, tak pro signalisaci a radiotelegrafii. Přemístí-li se stanice, připojí k volací značce index 1, takže vzniknou třímístné volací značky.

11. Při signální korespondenci dvou stanic nebo při jednosměrné korespondenci se volacích značek nepoužívá. K rozpoznání stanic doporučuji přidělit stanicím v oddílu různé barvy praporků.

12. V radiotelegrafii od počátku útoku zrychlený styk a zprávy podle šifer v části III.

II. Rakety.

Letec: Jsem váš letec... fialový dým.

Kde jste? žlutý dým.

Rozumím bílý chvost.

Pěchota: Cíle dosaženo... červená s jednou světlicí.

Přeložte palbu... zelená s jednou světlicí.

Zastavte palbu... bílá s jednou světlicí.

III. Kodex zkratk:

a) terénní:

- 01 vztažný bod 1... hřbitov Tabulový vrch, jižní okraj (lesík),
- 02 „ „ 2... kóta 272, u níž je nápis „kruh“,
- 03 „ „ 3... kóta 272 prachárna,
- 04 „ „ 4... kostel Hněvotín,
- 05 „ „ 5... domek 400 m záp. od nápisu Tabulový vrch,
- 06 „ „ 6... signál na vojenském letišti,
- 07 „ „ 7... trig. 284 Dílové,
- 11 silnice z Hněvotína do Slavonína,
- 12 domek u silnice severových. od koty 261,
- 13 jižní polní cesta z Hněvotína k hřbitovu Tabulový vrch,
- 14 severní polní cesta z Hněvotína k hřbitovu Tabulový vrch,
- 15 boží muka na scestí polních cest z Hněvotína k hřbitovu,
- 16 kóta 269,
- 17 silnice Ústíň—Skalov—Topolany.

b) pro dělovou palbu:

- 31 soustředění S 1 zahájení hod. (čtyřciferně čas),
- 32 „ S 2 „ „ „ } Není-li čas udán,
- 33 „ S 3 „ „ „ } zahájení ihned.
- 34 „ S 4 „ „ „ }
- 35 „ S 5 „ „ „ }
- 36 cíl je udán šestimístně souřadnicemi (čtvercování — jednotná kilometrová síť),
- 37 cíl je udán podle polárních souřadnic
vztažná základna ○ 277—○ 278
počátek měření ○ 227,
- 38 spotřeba střeliva ... úder zahájení hod. (čtyřciferně čas) —
(není-li udán, znamená zahájení ihned),
- 39 první baterie pravou část, druhá baterie levou část, třetí baterie celý cíl.
- 40 první baterie levou část, druhá bat. pravou část, třetí bat. celý cíl.
- 41 kadence 2, trvání tři minuty, úder, zahájení hod. (čtyřciferně čas)
— není-li čas udán, znamená zahájení ihned,
- 42 provedte opakování poslední střelby,
- 43 přeložte střelbu na cíl

Vysvětlení.

K I.

Grafický náčrt podává jednak situaci vlastní a nepřátelskou, jednak stanoví, kde budou zřízeny telefonní ústředny a stanice, a kdo stavbu provádí. Dále předvidá, jak bude budováno telefonní spojení v průběhu boje. I když jsou stanoveny pro spojení všeobecné zásady, vyskytnou se vždy odchylky a na vysvětlení jich je třeba několika řádků, zatím co v náčrtu to lze vyjádřit jednou až dvěma čarami. V konkrétním případě využívá velitel skupiny ústředny oddílu Gracie. Jindy bude zase velitel skupiny kombinovat systém předních a zadních ústředí, aby, kdyby nastaly poruchy, zajistil kontinuitu spojení, navázal snadno spojení s DZO., s ústřednou pozorovací rotou, s oddíly přímé podpory atd.

K náčrtu jsem poznamenal 12 bodů, z nichž jedenáct tvoří „všeobecné zásady“ a může být pojato do manipulačního předpisu, takže nebude třeba slov. Těch několik slov, jež jsou v náčrtu, dá se snadno zapamatovat tím, že volíme jako krycí jména názvy, které jsou všem známy. Mohou to být jména, osady, města a země, odkud velitelé pocházejí, jména koní, názvy zábav, sportů a her, obvyklá rčení, přízviska atd. Volací značky se utvoří z písmenek krycích jmen. Lze volit různou kombinaci (první a třetí, první a poslední). Volací značky jsou jednotné pro všechna pojítka. Indikativy pro střelbu s letcem naznačí se na přímce tohoto spojení, a to:

v čitateli délka vlny a pom. délka vlny,
ve jmenovateli . . . čísla vyznačovacího terče,
u letadla jeho volací značka.

K III.

Tento nový odstavec obsahuje jednak zkratky pro nejdůležitější terénní znaky, jednak zkratky pro dělovou palbu a je určen hlavně pro radiotelegrafii, semaforey a signalisaci. U nás se velmi mnoho spoléhá na telefonii a zapomíná na zajištění tohoto pojítka. A přece ve skutečném boji bude takřka vždy některé telefonní vedení poškozeno! Mám proto snahu učinit z radiotelegrafie a signalisace pojítka, schopné nahradit a zastávat telefon. Co chybí těmto pojítkům? Rychlost. Je proto třeba, abychom se zřekli normálních manipulačních zásad a předepsaného způsobu šifrování a použili zrychleného styku a šifer, které nahrazují celé věty. Tato podmínka prikazuje, abychom sestavovali zprávy věcně a smluvenými systémy.

Šifry však nesmějí zatěžovat paměť. Dbáme proto, aby základem k sestavení jich byly poznatky z orientace v terénu a dělostřeleckého průzkumu. Známe již vztažné body, a proto je vezmeme jako první část šifer. Tím dosáhneme, že jedna zkratka vyjadřuje nejen terénní bod, nýbrž i jeho zvláštní určení. Abychom neprozradili systém zkratk, budeme číslovat vztažné body vždy jiným číslem a touž zásadu nutno realizovat i při sestavování ostatních zkratk.

Obtížnější však jsou zkratky pro řízení dělové palby. Vycházím ze dvou služebních termínů: střelby připravené a střelby nepřipravené. O střelbách připravených se nebudu rozpisovat. Ve zkratkách 31—35 je vysvětlen i způsob provedení. Střelby nepřipravené budou rovněž soustředěny, ale na cíle, které se objeví teprve v průběhu boje

U světla vyžaduje zkrácená signalisace dokonalého výcviku, ale je nutno se jí věnovati, protože výcvik je nejdůležitější složkou spojení.

V závěru dodávám, že zkratky pro řízení dělové palby jsem sestavil na základě poznatků ze cvičení a z úvahy, jak nejlépe budou vyhovovat pojítka za různých bojových akcí a okolností málo příznivých. Prosim čtenáře, kteří mají větší praktickou zkušenost, aby mou myšlenku doplnili a zlepšili, a to se zřetelem na zásadu vytčenou na počátku článku: jednoduše, t. j. aby spojovací rozkaz měl jen dvě stránky — na jedné grafikon, na druhé význam raket a kodex značek.

Dělostřelectvo u nás a v cizině.

Kapitán děl. Karel Gruncel:

Nový dělostřelecký materiál v cizině.

(Pokračování.)

Aby bylo umožněno rychlé přemísťování děla, je možno přinož s lafetou a hlavní sklopit nazad a v této poloze upevnit na jedné z pevných noh podstavce, která se rovněž v své polovině překlopí a tvoří chobot. Druhá sklopná noha je oporou hlavně. Tímto sklopením se celé dělo vyváží tak dobře, že lze pod ně snadno vsunout odpeřovanou nápravu s koly (pryžové obruče kol). K nápravě se připevní spodek lafety. Rovněž pod chobot, tvořený sklopenou jednou nohou podstavce se podsune malý dvoukolový podvozek (kolesna). Druhé (odmímací) 2 nohy podstavce se odejmou a připevní k nakolesněnému chobotu. Dělo takto připravené k dopravě váží 4405 kg. Je taženo traktorem. Zaměřovač má speciální konstrukci. Detaily o něm nejsou však známy.

Tříštvrté granáty mají dvojité stěny a jsou opatřeny časovým zapalovačem. Střela váží 6'5 kg. Počáteční rychlost 750 m/vteř., dostřel 13.000 m. Dělo v palebném stanovišti váží 3300 kg.

4. Nový britský potiletadlový kanon Vickers Armstrong ráže 40 mm. (Data podle sovětské „Krasnoj Zvězdy“.)

Při váze střely 0'9 kg a počáteční rychlosti 720 m/vteř. má prý kanon maximální horizontální dostřel 6000 m, vertikální dostřel 4000 m. Hlavní lze dát elevaci 85°, odměr je neomezený. Bližší zprávy a detaily o konstrukci tohoto děla nejsou zatím ještě známy.

Podle téhož sovětského časopisu (z 2. 2. 1937) vyrobila též britská zbrojovka nové dělo ráže 75 mm, jehož hlaveň má délku rovnou 40 rážím. Stručná data: váha střely 7 kg, počáteční rychlost 700 m/vteř., maximální dostřel 13.000 m. Hlaveň spočívá na křížové lafetě. Rozsah odměru 0°—45°, náměru od —8° do +40°. Váha děla 1780 kg. Dělo má potah motorový.

5. Rakouský doprovodný kanon vz. 35 ráže 47 mm. (Data podle „Militär-Wochenblattu“ čis. 28/1937.)

Je to dělo se zpětným pohybem hlavně, s křížovou lafetou, s brzdovratným zařízením. Zákluz hlavně je měnitelný.

Hlavní části děla: hlaveň, vodičí plášť hlavně, kolébka, horní lafeta, dolní lafeta. Dělo nemá ochranný štít.

Způsob dopravy: potah hipomobilní nebo automobilní nebo pomocí mužstva (dělo rozloženo). Při motorové dopravě (ve vleku) však je nutno jet menší rychlostí